

WEBINARIUM PT. *POŻĄDANE KIERUNKI ROZWOJU SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
W POLSCE W ŚWIETLE ANALIZ, BADAŃ I DOŚWIADCZEŃ*

PRZYKŁADOWE DYLEMATY W DZIAŁANIU RAD UCZELNI

Prof. Jerzy Woźnicki

FUNDACJA REKTORÓW POLSKICH

Ośrodek Współpracy Rad Uczelni, 23 października 2020 r.

PLAN PREZENTACJI

1. Wprowadzenie i podstawa wystąpienia.
2. Geneza ustanowienia rad uczelni i ewolucja prawnej koncepcji rady.
3. Trafność, wadliwość oraz niedoskonałość wybranych regulacji dotyczących rady uczelni w Ustawie 2.0 – przykłady regulacji.
4. Wskazanie przykładowych dylematów w odniesieniu do rady uczelni.
5. Podsumowanie i uwagi końcowe.

1. WPROWADZENIE I PODSTAWA WYSTĄPIENIA

- odwołanie się przez autora do własnych analiz, badań i doświadczeń w sprawach rady uczelni: koncepcje, modele, raporty KRASP, prace Zespołu ds. ustroju i zarządzania NKN, regulacje, interpretacje, komentarze prawne, udział w debacie, referaty w ramach Szkół FRP Zarządzania Strategicznego dla wyższej kadry kierowniczej uczelni itd. (metodologicznie to obserwacja uczestnicząca o charakterze autorskim)
- przekonanie o potrzebie trwałej obecności rad uczelni w sferze *governance in HEIs*, ale także o konieczności doskonalenia sposobu ich działania
- dotąd prowadzone i projektowane działania think tanku FRP-ISW w kolejnych latach w sprawach rady uczelni:
 - ✓ program badań i analiz sfery *governance in HE*
 - ✓ objęcie problematyki rad uczelni zakresem programowym kolejnych Szkół FRP Zarządzania Strategicznego w szkolnictwie wyższym dla rektorów (2022) oraz kanclerzy i kwestorów (2021, 2022)
 - ✓ projektowana na wniosek KRASP monografia naukowa *Działalność rad uczelni: regulacje, doświadczenia i dobre praktyki*, odpowiadająca wymogom metodologicznym nauk społecznych, praca zbiorowa pod redakcją Jerzego Woźnickiego, z zaproszeniem adresowanym do grupy autorów

2. GENEZA USTANOWIENIA RAD UCZELNI I EWOLUCJA PRAWNEJ KONCEPCJI RADY

- pierwsze koncepcje i środowiskowa polemika z nimi (model rady powierniczej)
- przyjęcie przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego kompromisowej koncepcji zgłoszonej przez Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich, oprzyrządowanej prawnie w jednym z Raportów KSPSW KRASP (zaproponowane wymagania kompetencyjne - odrzucone)
- zmiany w projekcie Ustawy 2.0 w końcowej fazie prac resortowych przyjęte z zaskoczeniem przez KRASP

3. TRAFNOŚĆ, WADLIWOŚĆ ORAZ NIEDOSKONAŁOŚĆ WYBRANYCH REGULACJI DOTYCZĄCYCH RADY UCZELNI W USTAWIE 2.0 – PRZYKŁADY

➤ Trafność regulacji

- ogólny model i ustanowienie rady jako ustawowego organu
- treść art. 34 ust.1 i innych przepisów ustawowych dotyczących zakresu uregulowań statutowych
- wymóg obecności w składzie rady w wymaganej liczbie, osób niebędących pracownikami uczelni, z przewodniczącym rady

➤ Wadliwość regulacji

- wprowadzenie innych podmiotów uprawnionych do wskazywania kandydatów na rektora
- ograniczenie wiekowe 67 lat wobec zewnętrznych członków rady
- brak ustawowych przesłanek odwoływania rady lub jej członków

➤ Niedoskonałość regulacji:

- systemowa
- proceduralna
- redakcyjna

4. WSKAZANIE PRZYKŁADOWYCH DYLEMATÓW W ODNIESIENIU DO RADY UCZELNI

Dylematy o charakterze ustrojowym związane z regulacjami ustawowymi:

- Kierunek zmiany zakresu działania rady: jedynie nadzór vs udział w zarządzaniu? Uchwalanie strategii rozwoju uczelni a nie jedynie jej opiniowanie? Monitoring kontroli zarządczej? Inne?
- Zakres stabilizowania składu rady: ograniczenie możliwości odwoływania rady lub jej członków poprzez określenie w Ustawie wymaganych przesłanek vs aktualne regulacje nie zawierające ograniczeń
- Zakres wymaganej transparentności działalności rady, w tym w procesie wyboru rektora: działania na podstawie wcześniej ogłoszonych w uczelni transparentnych procedur vs działania improwizowane, wynikające z konkretnej sytuacji; rada jako jedyny podmiot wskazujący rektora vs statut określa także inne podmioty
- Wybór przewodniczącego rady: przez senat jak obecnie vs przez radę po wyborze jej członków
- Zakres szczegółowości uregulowań ustawowych w sprawach rad uczelni: aktualnie obowiązujące regulacje wraz z ich interpretacją vs bardziej szczegółowe i niewymagające interpretacji przepisy ustawowe

4. WSKAZANIE PRZYKŁADOWYCH DYLEMATÓW W ODNIESIENIU DO RADY UCZELNI

Dylematy o charakterze funkcjonalnym związane z modelem działania rady:

- Zakres działania rady w ramach nadzoru: sprawy dotyczące zasobów i zarządzania vs wgląd w realizację misji akademickiej i objęcie nadzorem w pewnych formach także tego obszaru (np. jakość kształcenia, III misja, ...)
- Finansowanie prac rady: środki wydzielone z budżetu uczelni do decyzji własnej przewodniczącego rady vs zobowiązanie do finansowania określonych działań rady przez rektora
- Sprawa zakazu działań konkurencyjnych: podejście jedynie ideowe oraz etos i dobre praktyki vs wykreowanie pewnej dokumentacji, w tym własnych doświadczeń członków rady
- Podstawy merytoryczne działań rady i jej członków : wyłącznie na podstawie rozeznania własnego vs posiłkowanie się zewnętrznymi ekspertyzami (ewentualnie działaniem uczelnianego zespołu ekspertów/doradców)
- Stopień aktywności działania rady : reaktywność vs proaktywność, ale trzymanie się kompetencji ustawowych i statutowych

5. PODSUMOWANIE I UWAGI KOŃCOWE

Podsumowanie:

- rada uczelni powinna pozostawać trwałym i uznawanym za niezbędny, ustawowym organem, doskonalonym ustawowo (w ślad za doświadczeniami z działalności)
- rady powinny doskonalić swoje funkcjonowanie potwierdzając swą przydatność dla uczelni (transparentność i inne wartości, dobre praktyki)
- dylematy dotyczące działalności rady wymagają ich identyfikowania, debaty i procesu kreowania dobrych praktyk (przykładowe przewidywane działania: prace kontynuowane Komitetu Dobrych Praktyk KRASP w ramach nowelizacji Kodeksu Dobre praktyki w uczelniach z 2007 roku, prace Ośrodka Współpracy Rad Uczelni, publikacje FRP oraz Sesje w ramach Szkół FRP Zarządzania Strategicznego w szkolnictwie wyższym dla wyższej kadry kierowniczej uczelni)

UWAGA KOŃCOWA:

Może warto połączyć wysiłki

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!